

2009-Op stap langs de GR10 en 'Tour du Val 'Azun'

In 2004 waren we van St.-Jean-Pied-de-Port tot in St.-Engrace gestapt langs de GR10 (dit pad verbindt de Atlantische oceaan met de Middellandse Zee) en in 2007 verbonden we Lourdes (GR101) met de Col de Soulor (GR10) om zo te stappen naar Gavarnie.

Dit jaar zullen we het ontbrekende stuk tussen St-Engrace en de Col de Soulor invullen. We worden hierbij vergezeld door mijn jongste dochter Petra.

Probleem: het is niet mogelijk om in St.-Engrace te geraken met het openbaar vervoer. We zullen dus maar starten in Lescun en een ander GR-pad volgen om daar te geraken. De refuges worden in februari gereserveerd, de treintickets worden zoals gewoonlijk in april in het station van Kortrijk aangeschaft.

De week voorafgaand aan de vertrekdatum wordt de rugzak gevuld; die weegt dit jaar 15 kg. Niet te verwonderen want ik heb een stapeltje oude T-shirts en slips bij (elke dag gooien we er eentje van weg = geen was dit jaar) en 2,5 l water. De lange-termijn meteo voorspelt een constante temperatuur van 32°C; dit wordt zweten!

Woensdag 1 juli: Heenreis

We vertrekken vanuit Ieper om 17.39 naar Kortrijk en nemen daar (18.23) de trein naar Lille Flandres. In Rijsel stappen we naar Lille Europe waar onze TGV naar Paris Gare du Nord vertrekt om 20.02. Het begint goed: de trein heeft 30 min vertraging.

Eenmaal in Parijs brengt de metro ons naar Paris Austerlitz waar om 23.11 de slaaptrein naar Pau vertrekt. Of dat dachten we want men meldt een vertraging van 1 u. Geen probleem we schaffen ons ondertussen de tickets aan voor de volgende rit naar Oloron-Sainte-Marie.

Met uiteindelijk "slechts" 20 minuten vertraging zijn we onderweg.

Donderdag 02 juli: Sarrance - Lescun

Wat is er mis met het Franse spoor? We rijden het station van Pau pas binnen om 8.30 en dat is maar liefst 1 u 20 te laat. Om 09.10 pakken we de rein naar Oloron waar de bus gelukkig ook van de SNCF is. Om 09.50 zitten we op de bus naar Sarrance. Het regent; waar blijven de de beloofde 32°C?

Als we uitstappen is de regen gestopt. Oef!

Sarrance is een halte op de "Voie d'Arles"; de bedevaartroute die van Arles naar Compostella loopt over de Col de Somport. Het pad is zeer goed aangegeven (blauwe en gele streepjes) en op regelmatige afstand staan er bordjes met GR653.

Een recent heraangelegd pad brengt ons langs de 'Gave d'Aspe' (gave = rivier). In Ponzou steken we de rivier over en wandelen we rustig verder tot Osse-en-Aspe. Het is middag, de zon is te voorschijn gekomen en een terrasje voor een winkeltje is te uitnodigend om te laten liggen. Een broodje hesp later zijn we weer onderweg. We laten de GR653 links liggen en nemen de oude variatie die ons moet brengen naar Lescun. Er zijn geen streepjes meer, we volgen een plaatselijk wandelpad (Chemin d'Anitch). Via het gehucht Athas bereiken we Léés (435 m) waarna het zwaardere werk begint. Een pad, bezaaid met losse stenen, brengt ons steil en zigzaggend de hoogte in naar de 'Col de Pausaté' (821 m).

Voorbij de 'Cabane de la Mouline' houdt het pad op. We steken een bruggetje over en stijgen verder door het bos. De luchtvochtigheid tussen de bomen is groot, ik zweet me te pletter en de binnenkant van mijn brilglazen beslaat voordurend. Wil ik zien waar ik loop dan moet ik stoppen om mijn brilglazen te reinigen. De talrijke vliegen zijn bijzonder agressief. Een steile afdaling over gladde stenen wordt met de nodige voorzichtigheid aangepakt en na de onvermijdelijke glij- en valpartijen stijgen we geleidelijk naar de 'Col d'Ourtasse' (1035 m).

Afdalen naar Lescun

Een prachtige, zachte afdaling zet ons tenslotte af in Lescun, waar gîte 'Maison de la Montagne' op ons wacht. We installeren ons, een doucheke is nog niet mogelijk want de watertoevoer is onderbroken. Op het terras is het al behoorlijk druk. Een groepje Nederlanders bespreekt hun geplande trip langs de HRP (de Haute route Pyrénienne), een koppel Fransen beëindigt hun 14-daagse tocht over de GR10 vanaf het begin in Hendaye (hun tocht werd via een maatschappij geregeld en de bagage werd elke keer vervoerd, wat zeker niet goedkoop is maar wel gemakkelijk) en een bende Spanjaarden is bijzonder luidruchtig.

De uitbaters van de gîte zitten wat verder een grote portie oesters te verorberen. Eenmaal de watertoevoer hersteld kunnen we lekker douchen waarna het tijd is voor het avondmaal.

We krijgen tomatensla, geen oesters voor ons maar kalkoen met linzen.

De weersvoorspellingen zijn niet zo gunstig: elke dag is er kans op onweer; dat belooft.

Vrijdag 03 juli: Lescun - Etsaut

Tegen 7 u zitten we aan de ontbijttafel, vervolgens vullen we onze rugzak en gaan we op weg. De zon schijnt wel maar waar wij naar toe gaan hangen de wolken laag. Langsheen het stadhuis en het monument voor de gesneuvelden dalen we af tot aan de brug over de 'Gave de Lescun'. Steil omhoog snijden we een bocht af en komen we bij de 'Camping du Lauzart'. De Nederlanders zitten ons op de hielen, ze verlaten ons wat verder voor de 'Col de Pau' waar ze de HRP zullen aanvatten. We snijden meerdere keren een bocht in de weg af en komen tenslotte bij de 'Ferme Lestremeau' (1021 m).

We stijgen nog wat door het bos en komen op een horizontaal pad. Links van ons het plateau van Lhers met zijn talrijke boerderijen. Langs de weg grazen loslopende koeien en even verder dwarsen een kudde schapen onder begeleiding van de herder ons pad. Bij een boerderij verlaten we de weg. Door het hoge gras en de varens beginnen we aan een steile klim. In ruime bochten komen we aan een afsluiting; tot hier mogen de koeien en de schapen, wij mogen verder.

Het pad mondt uit op een oude weg. De klim wordt wat minder vermoeiend maar wordt beduidend lastiger als we de weg verlaten. In bochten stijgen we steil door het bos tot op de 'Col de Barrancq' (1601 m). De col is slechts een kruispunt van paden in het bos en stelt niet veel voor.

De afdaling, eerst door het bos en vervolgens door weiden tussen gele gentianen door verloopt geleidelijk tot aan de verlaten hut van Udupet-de-Haut (1515 m) en vervolgens steiler door het bos naar de bewoonde hut van Udupet-de-Bas (1401 m). We steken onderweg enkele beekjes over. Eenmaal buiten het bos dalen we in zeer ruime bochten naar de vallei af. Het pad lijkt pas gemaaid. Van hoog zien we in de diepte de dorpjes Borcé en Etsaut liggen. Een uurtje later wandelen we Borcé (650 m) binnen.

Borcé is een mooi dorpje met mooi gerestaureerde middeleeuwse huizen (15de en 16de eeuw). Het is een belangrijke halte op de 'Voie d'Aspe'.

Afdalen naar Etsaut

Gîte 'La Garbure'

In het dorp zoeken we een terrasje op waar we een slaatje met lokale charcuterie en kaas soldaat maken. We laten ons vooral de typische Pyrenese bloedworst smaken. We bemerken meerdere Belgische nummerplaten en volgens de waardin logeren er nogal wat landgenoten in het dorp.

Na deze verkwikkende rust lopen we de smalle dorpsstraat door, kiezen een onverhard pad dat ons wat lager afzet in Etsaut (597 m), onze eindbestemming van de dag. Voorbij het wat groot uitgevallen dorpsplein met het onvermijdelijke gedenkteken voor de gesneuvelden komen we bij gîte 'La Garbure'.

Rugzak af, bed bespreken door er onze slaapzak op te leggen, douchen en verkleeden.

Als deze formaliteiten achter de rug zijn wandelen we onze spieren wat los in het dorp. Een Belgische Volvo draagt een sticker van Willaert; streekgenoten dus.

Verder dan het 1ste terrasje geraken we niet. Na het vochtgehalte op peil gebracht te hebben wandelen we tot het 'Maison du Parc National des Pyrenées'. Het is gevestigd in een oud stationnetje van de voormalige spoorverbinding 'Pau-Canfranc'.

Deze lijn werd na een ongeval in 1970 opgeheven.

Om 19 u kunnen we aan tafel. We hebben er het gezelschap van een grote groep Fransen. Op het menu staat eerst een slaatje met wortel, rode biet en witte kool. Vervolgens krijgen we een all-in omelet = omelet met daarin aardappelen en uiringen; we ronden af met een chocoladetaartje. Ik heb daar geen zin in en krijg een perzik. De weersvoorspelling voor morgen: onweer verwacht vanaf de vroege morgen.

Zaterdag 04 juli: Etsaut - Refuge d'Ayous

Na het ontbijt doorkruisen we het stille dorp; het is nog maar 7 u. Het dondert in de verte maar het onweer verwijdert zich. We volgen de oude weg naar de Col de Somport met rechts van ons de verlaten spoorlijn naar Canfranc. Bij een informatiebord slaan we links de 'Chemin de la Mâtüre' in. Aan de overkant van het ravijn (Gorges de l'Enfer) bevindt zich het 'Fort du Portalet'. Dit in de rotsen uitgehakt fort beschermt de ingang van de vallei vanuit Spanje.

In 1772 besliste Lous XIV dat de vloot gemoderniseerd moest worden. Voor de masten waren zeer hoge, rechte bomen nodig. Zijn minister Colbert besliste om de bossen in de hoge Béarn te ontginnen. Maar hoe krijg je deze stammen door een steil ravijn naar beneden? Simpel je hakt een weg in de ravijnwand. Deze weg, een goot in de nagenoeg verticale wand, noemt nu nog altijd de "Chemin de la Mâtüre" of de mastenweg.

Bij de ingang van de weg hangt een opsporingsbericht: een jongen vertrok hier alleen op trektocht en werd nooit meer terug gezien.

Wij vertrekken in het gezelschap van een 5-tal ezels (wij zijn niet inbegrepen). Het pad stijgt en we lopen de goot in. Links raken we de rotswand en rechts duikt de wand 150 m

Wacht, wij gaan ook mee.

Chemin de la Mâtüre

de diepte in. Het pad is echter breed genoeg om de ezels toe te laten ons voorbij te steken.

We blijven maar stijgen, verwijderen ons van het ravijn en bereiken een plateau met enkele stenen huizen: 'La Grange Perry'. Twee mooie stenen huizen, een bankje en een waterkraan. Heerlijk om even op adem te komen. We stijgen vals plat, lekker in de schaduw, door het bos, steken een beek over en komen andermaal bij enkele huizen: de 'Borde de Rougan' en de 'Borde de Pasette' (1100 m). Het blijft maar stijgen en voorbij de hut van 'Baigt-de-Saint-Cours' (1560m) lopen we het 'Nationaal Park van de Pyreneeën' in. We laten de boomgrens achter ons en vervolgen door de weiden te midden van de koeien. Heel wat dieren dragen bellen, de vallei is gevuld met hun geklingel. Aan de overkant van de beek ligt een dode koe, de gieren hebben hem al gespot en maken zich klaar om het kadaver op te ruimen. We stijgen verder; de vallei versmalt, de col is niet meer veraf. Het laatste loodje is zoals gewoonlijk het zwaarst en eindelijk komen we bij de 'Hourquette de Larry' (2055 m) aan. Nog een duwtje en we staan op de 'Col d'Ayous' (2185 m). Voor ons ontvouwt zich een schitterend panorama met de indrukwekkende 'Pic du Midi d'Ossau' en het 'Lac Gentau' (een van de meren van Ayous).

Picdu Midi d'Ossau

Refuge d'Ayous

Een goed pad stuurt ons naar beneden waarbij de 'Refuge d'Ayous' (1982 m) zichtbaar wordt.

Op het terras met zicht op het meer gaat de rugzak af en de schoenen uit. Een pintje! Het is een voortdurend komen en gaan bij de gîte. Een groep Franse scouts komt naar boven, informeert naar de prijs van de dranken en daalt weer af (te duur?).

Beneden ons draven talrijke paarden en hebben heel wat trekkers al hun tentjes opgezet. Tot ons afgrijzen strippen er daar enkele en springen ze in het ijskoude water. Liever zij dan ik. In de refuge is geen warm water voorhanden, het wordt vandaag een oppervlakkig maar vooral voorzichtig wasje. Een opsporingsbericht meldt dat een 35-jarige vrouw hier in de omgeving voor de laatste keer werd gezien maar sindsdien vermist is. Ga nooit in je eentje de bergen in! Van op het terras bewonderen we het spel van de wolken: ze stijgen, bedekken het meer, omhullen ons, om even later weer te verdwijnen en het zicht niet langer te belemmeren. Links van ons op de helling is een kudde schapen, vergezeld door 4 honden verschenen, van een herder geen spoor.

Er moeten hier vanavond maar liefst 58 mensen eten; wij zitten in de 2de shift. Een talrijke groep Spanjaarden maakt een luidruchtige entrée. Om 20 u kunnen we eindelijk aan tafel. We hebben sinds deze morgen niet meer gegeten. Taboulé met wortelen wordt gevolgd door gekonfijt varkensvlees met erwtjes. Als dessert krijgen we een potje appelmoes

Zondag 05 juli: Refuge d'Ayous - Refuge de Pombie

Vandaag verlaten we de GR10 om de 'Tour du Pic Midi d'Ossau' aan te vatten. We hebben 2 mogelijkheden: ofwel volgen we de GR10 naar beneden en slaan dan af, ofwel volgen we het bord dat bij de Gîte staat. Dit bord geeft 4 u stappen aan. We besluiten het alternatief pad te volgen. Volgens de uitbaatster is het niet goed aangegeven maar na het volgend meer is het links bergaf, je kunt niet missen en aan de boerderij rechts. Daar gaan we.

Boven de wolken

Langs hier kwame, we naar boven

We stijgen naar het 'Lac Bersau' (2083 m) en zakken vervolgens af tussen de 'Pic Casterau' en 'Pic Paradis'. De HRP vervoegt ons en we dalen verder tot het 'Lac Casterau' (1943 m). Onderweg bemerken we een 'Gouffre'; dit is geen wafel (gauffre) maar een trechtervormige put waar het water van een beek in verdwijnt. De vallei diep beneden ons wordt volledig aan het zicht onttrokken door de wolkenzee. We dalen verder tot de 'Cabane de Cap de Pount' (1640 m). Voor ons imponeert de rotsmassa van de het Ossaumassief met centraal de 'Pic du Midi d'Ossau'. De Pic du Midi bestaat eigenlijk uit de 'Grand Pic' (2884 m) en de 'Petit Pic' (2807 m) en om een of andere reden wordt het massief de 'Jean-Pierre' genoemd. Nog een reden om de Tour in ons traject op te nemen. We steken de 'Gave de Bious' over. Voor ons een pad dat verschrikkelijk steil de hoogte in gaat. Slik! Moeten we daar omhoog. Enkele trekkers komen voorbij en beginnen aan de klim. Wij volgen. In korte bochtjes gaat het de hoogte in naar de vallei van Peyreget. In de hoge vallei woont een schaapherder, meerdere groepen schapen, al of niet vergezeld door een hond, zwerven hier vrij rond. Voorbij zijn hut stijgen we verder tot aan het 'Lac Peyreget' (2074 m). Hier

hebben we de keuze tussen de oversteek via de 'Col de Peyreget'(2320 m) of deze via de 'Col de l'Iou' (2194 m). We opteren voor de laatste en staan weldra 120 m hoger op de col. We draaien rond de Pic de Peyreget en bereiken zonder veel hoogteverschil de 'Col de Soum de Pombie' (2129 m). Rechts daalt een pad naar een overvolle parking; wij moeten over de col en dalen naar de 'Refuge de Pombie' (2031 m). In plaats van 4 u waren we 6 u onderweg. Tot nu toe hebben we altijd meer gewandeld dan het opgegeven tijdschema. Dit is mijn schuld want ik ben nog nooit een goed klimmer geweest en slijtage aan de kniegewrichten zorgt ervoor dat ik niet meer zo snel kan dalen als vroeger.

De refuge ligt bij een gelijknamig meer aan de voet van de Pic du Midi. Het is een kleine gîte met een klein terrasje; waar we ons natuurlijk installeren. We schrijven ons in en nemen de nodige inlichtingen. Er is GEEN warm water, het WC is een Frans hurktoilet, we eten om 19 u.

Aan tafel worden we vervoegd door een dame, die met haar kleinkinderen enkele dagen is gaan stappen en door een trekker die de volledige HRP wil afhaspelen. Door talrijke onweers is hij 2 dagen achter op zijn schema.

We krijgen tomatensoep met korstjes. Vervolgens taboulé en karbonaden met amandelschilfers en als dessert kaas, kaneelcake en een potje appelmoes.

Maandag 06 juli: Refuge de Pombie - Gabas

Afdalen!

Sneeuwveldje

Vermits de Spanjaarden op een onzalig vroeg uur luidruchtig opstaan en we toch wakker zijn doen we hetzelfde. Het ontbijt is miniem: twee sneetjes brood, één sneetje peperkoek en een toastje. We gaan dus vroeg op stap. We vertrekken langs de oever van het meer en dwarsen vervolgens het puin van een grote lawine. Tussen de blokken is er gedeeltelijk een paadje vrijgemaakt maar het is toch oppassen geblazen. Eens we het puin achter de rug hebben stijgen we langzaam naar de 'Col de Suzon' (2127 m). Deze col is het startpunt voor de beklimming van de Pic en de Spanjaarden zijn daar al volop mee bezig (vandaar hun vroeg opstaan). De afdaling door de weiden aan de andere kant van de col is zalig; niet te steil, weinig losse stenen, veel prachtige bloemen. Een blik achterom onthult donkere wolken die samentrekken boven de Pic. Het begint waarempel te regenen en vliegensvlug trekken we onze regenjas aan en de bescherming over de rugzak. Het hevig buitje duurt gelukkig niet al te lang maar maakt het pad wel glibberig. In de flank ontwaren we een kudde berggeiten en enkele gieren schrikken ons op. Het pad daalt rustig verder. Beneden ons is een boerderij en een bord prijst de schapenkaas aan. De afdaling verandert van karakter na de 'Col Long de Magnabaigt' (1655 m). We wandelen het bos in en dalen steil in brede lussen af naar het kunstmatig meer van Bioux-Artigues (1417 m).

Ik moet dringend naar het toilet en maak bij het meer gebruik van een bio-toilet. Het ziet eruit als een tuinhuisje met achteraan een laag bijgebouwtje. Je doet je behoefte; de urine vloeit weg en de uitwerpselen vallen op een loopband. Je duwt met je voet enkele keren op een pedaal, de band loopt, de uitwerpselen rollen naar het bijgebouwtje waar ze in een bak met wormen vallen. Een milieuvriendelijk composttoilet.

Vorbij het meer wacht ons een ontgoochelend traject langs een asfaltweg tot Gabas (1027 m) en zijn Chalet-Refuge. Het is pas 13 u. Ze zijn nog volop bezig met de kamers te reinigen en we mogen nog niet binnen. We wachten in de tuin en mogen om 14 u onze spullen naar boven brengen. Zoals gewoonlijk blijven de schoenen beneden. We gooien onze rugzak op het bed en gaan vlug een warme douche nemen. Na 2 dagen zonder ons te wassen doet dat enorm deugd. We hangen nog enkele spullen te drogen aan de wasdraad en gaan dan de gelagkamer in. Honger. De bazin wil ons per sé kalfsragout verkopen (een restje van gisteren?) maar we opteren voor soep met vermicelli en een groen slaatje met brood. Nu de inwendige mens versterkt is wandelen we naar het dorp. Nu ja dorp; het bestaat slechts uit enkele huizen waaronder 3 hotels. Het is een halte op een zijtak van de route van Compostella vanuit Arles. Bij de kapel uit de 12de eeuw merken we een informatiebord van deze route.

Ons routeplan voorspelt morgen een wandeldag van 9 uur met een klim van 1500 m. De beschrijving waarschuwt voor moeilijke passages, steile hellingen en problematische weg-aanduiding. Dit en het wisselvallig weer doet ons besluiten om de bus te nemen tot Laruns om vervolgens over te stappen op de bus naar Gourette waar we weer op de GR10 aansluiten.

De bus vanuit Gabas is echter pas om 11.30 u; we kunnen even goed te voet naar beneden wandelen langs het Compostella-pad.

Terug in de refuge is een Frans koppel aangekomen; ze stappen 3 weken langs de GR10, en wat later een Belg uit Aarschot. De Fransen komen helemaal van de gîte van Etsaut en de Belg vanuit Ayous maar hij plakte er de volle toer van de Pic du Midi bij. Even later valt ook de troep Spanjaarden binnen.

De Franse dame heeft een i-phone bij waarop ze haar dagverslag intypt om het vervolgens met de foto's door te mailen naar haar zoon die het dan op haar wandelblog plaatst. We zitten samen aan tafel en eten een smakelijke 'Garbure' (= soep met grof gesneden groenten en aardappelen) vervolgens linzen met karbonaden, sla, kaas en een ijsje. De gids van de Spaanse groep is jarig en we zingen vrolijk met 'Happy Birthday' mee; wij in het Engels en zij natuurlijk in het Spaans.

Dinsdag 07 juli: Gabas - Gourette

We worden vroeg gewekt door het geklingel van voorbijkomende koeien. We ontbijten en vertrekken naar Laruns. We zitten in de wolken en het is koud.

We volgen het, blauw-geel aangeduide Compostella-pad.

We lopen door het dorp, de boer met enkele koeien komt ons tegemoet, en slaan een stuk van de oude weg naar Laruns in. Even verder komt we opnieuw op de verharde weg waarna we naar rechts afdalen tot de Gave d'Ossau. Een brugje en ons pad begint door het bos te stijgen tot hoog in de flank van het ravijn. We dalen af en komen op een oude met keien bestrate weg die uitmondt bij de 'Granges du Hourcq'. Een breed graspad brengt ons vervolgens langs de oever van de Gave waarna een pad zigzaggend tussen grote rotsblokken en bemoste bomen door ons langsheen de elektriciteitscentrale van Miejebat brengt. Een trap over de toevoerbuizen, een brug over de rivier en we staan op een 'Aire de repos' (= rustplaats langs de weg). Een bord waarschuwt ons dat het tracé dat we achter de rug hebben best niet bewandeld wordt bij slecht weer. Een nagenoeg horizontaal pad brengt ons bij een asfaltje dat we stijgend volgen tot aan de oude weg naar 'Goust'. Hoog boven ons het beeldje van 'La Vierge de Goust'. We zigzaggen naar beneden, tot een brug ons de rivier over brengt naar 'Eaux Chaudes', een wat bejaard kuuroord. Een volgend pad stijgt weer in de flank van het ravijn, versmalt tot een eenmanspadje waar een kabel het veilig-

heidsgevoel zou moeten verhogen. We dalen, steken de weg over, nemen de oude weg door het ravijn van Gourat en dalen eindelijk naar Laruns. Op het centraal plein eten we een slaatje. De bus is pas om 14 u. Petra beslist om hier te stoppen. In het toeristenbureau kunnen we een kaartje reserveren van Pau naar Parijs. Maar aangezien de bus naar Pau eerst naar Gourette rijdt om daar enkele uren te wachten alvorens naar Pau te vertrekken komt ze eerst nog mee naar Gourette. Aan de bushalte worden we vervoegd door een Amerikaans koppel die we ook in Gabas zagen maar die daar in een tent logeerden. Ze zijn pas getrouwd. Na de trektocht reizen ze door naar Nais (Nice op zijn amerikaans uitgesproken).

Die zijn ook op wandel

Hindernis op het parcours

Ik leg hen uit dat de Franse stad Nice als nies wordt uitgesproken; dit in tegenstelling tot het Engels woord nice (nais) dat prettig betekent. Maar nice (nies) is nice (nais). Gourette zit volledig in de wolken, het regent pijpenstelen. In de refuge zijn we blijkbaar niet echt welkom. De bazin heeft nog niet haar middagdutje kunnen doen. Wel wij ook niet en na enig aandringen mogen we ons gerief in een kamer plaatsen en kunnen we douchen. Ik haal enkele zaken uit mijn rugzak, zonnebrandolie, vuile kousen, om als afscheidsgeschenk met Petra mee te geven en natuurlijk haar treinticketten. In ruil neem ik de rest van de graanrepen over. Om 17 u vertrekt Petra met de bus. Ze heeft beloofd om regelmatig te bellen want echt gerust ben ik er niet in.

Vanuit een bar zien we het Franse koppel druipnat het dorp binnenwandelen, wat later gevolgd door de Belg en de Spanjaarden. In de refuge doen ze een poging om de open haard aan te steken maar het hout is te nat. De tocht die ze van Gabas naar Gourette beschrijven ze als gevaarlijk: modderig, op meerdere plaatsen waren gedeelten van het pad weggespoeld, boven lag er sneeuw, in de dichte mist waren de GR-tekens en de mannetjes (steenhoppen die het traject aangeven) niet te zien en konden ze gelukkig voetstappen door de sneeuw volgen.

Om 19 u kunnen we aan tafel. We zitten samen met het Frans koppel, de Amerikanen, de Belg en een Argentijn. De Argentijn is een priester die in Rome studeert. Hij toont ons trots zijn foto in het gezelschap van de paus op zijn i-phone. Hij heeft enkele jaren terug de pelgrimstocht naar Compostella vanuit St.-Jean-Pied-de-Port gelopen en maakt nu de verbinding van Lourdes naar St.-Jean-Pied-de-Port via de Col de Somport. Als ik hem vraag of hij op zijn i-phone geen directe lijn naar God heeft, of zijn e-mailadres, zodat hij eens kan vragen om beter weer antwoordt hij lachend dat hij dat wel heeft maar dat God nooit antwoord.

We eten vanavond sla met rode biet en tomaten, varkensvlees met prinsessenboontjes en champignons en ronden af met sla en kaas. Na het eten willen we nog een Leffe-ke drinken met de Belg maar na 2 glazen is het vat leeg. We zien de uitbaatster prutsen met het nieuwe vat en proberen het laatste hafvolle glas vol te krijgen. Ik reageer en wijs haar erop dat het grondje van het oude vat met het eerste bier uit het nieuwe vat nooit lekker kan

zijn. Ze reageert woedend dat ze dat ook wel weet en ze weigert vervolgens om een derde Leffe te tappen. Haar middagdutje heeft ze dus nog niet gedaan.

Woensdag 08 juli: Gourette - Arbéost

Na het ontbijt verzorgt de Franse dame de hielen van haar man. Hij heeft ontstoken blaren; elke beklimming zal een pijnlijke beproeving worden.

Bij het ophalen van de rekening blijkt dat we de Leffes niet moeten betalen maar ze vraagt wel een bijdrage voor de douche van Petra. € 2 is te veel en we krijgen € 1 terug; ze heeft zeker goed geslapen vannacht.

De lucht is blauw (zou hij toch gebeld hebben?) en we gaan als eersten op stap. Eventjes zoeken naar het startpunt en we beginnen langzaam te stijgen over een breed pad met panoramisch zicht op het skicentrum Gourette. Naast de rood-witte GR-tekens staan er ook blauw-gele caminotekens; zo te zien gaat er over elke col wel een compostella-pad. Petra sms't dat ze op een terras zit voor de Gare du Nord, in een 2de sms meldt ze dat haar ticket naar Lille Europe gaat en ze vraagt of de trein naar Kortrijk van daar uit vertrekt of vanuit Lille Flandre. Ze moet te voet naar Lille Flandre.

Aan de zachte stijging komt een einde als we een smal pad tussen hoog gras en lage struiken inslaan. Het gras en de struiken zijn nat en de bodem is modderig. Uitkijken geblazen. Als we bovendien regelmatig onze handen moeten gebruiken om obstakels over te steken daalt het tempo zienderogen. De groep Spaanse berggeiten steekt ons voorbij. Eindelijk zijn we op de smalle 'Col de Tortes' (1799 m). De Spanjaarden zijn al bezig met klauteren naar de nabij gelegen Pic. We dalen onmiddellijk over koeienpaadjes door de weiden af. Eenmaal op de weg is er een probleem: de Topogids schrijft dat we de weg moeten oversteken en een kruis op een steen bevestigt dat, maar op de kaart verloopt de GR langs de weg. Jean-Pierre daalt langs het pad af en vindt een teken. We kiezen voor het pad. Dat gaat steil naar beneden en na een verijsd sneeuwveldje, waar we rondlopen, begin het nog steiler door het gras te dalen. Geen wonder dat de GR op de kaart de verharde weg volgt. Helemaal beneden in de vallei rest ons nog een bijzonder modderig gedeelte tot aan de 'Cabanes de Litor'(1139 m).

We takken af op de 'Tour du Val 'Azun' en volgen vanaf nu oranje-gele bewegwijzering.

Verijsd sneeuwveldje

Bij Beeltje Appelmelk

We stijgen lichtjes langs een weg om af te dalen in de vallei van de 'Ouzoum' tot een kleine waterkrachtcentrale (1020 m). Men is bezig met de afvoerbuizen te vervangen en het pad is volledig omgewoeld.

We volgen een mooi zacht dalend pad het ravijn van de Ouzoum in. Een volgend pad laat ons uit het ravijn stijgen en een opeenvolging van smalle paadjes, tussen weiden en schuren, brengt ons tenslotte in het centrum van Arbéost (770 m).

Arbéost telt amper 112 inwoners, verdeeld over een oppervlak van 14,2 km². In het dorp zelf wonen slechts 20 mensen. Er is een kerk, een gemeentehuis met de vroegere school, een gîte en een auberge. Veel huizen zijn 2de verblijven.

Gîte 'La petite Jeanne' staat perfect aangegeven en is eigenlijk een woning ingericht als gîte. De vroegere eigenares noemde Jeanne en was eerder klein van gestalte (vandaar de naam van de gîte). Toen ze voor de eerste keer met de wagen de pas in 1964 aangelegde weg naar de Col de Soulor uitprobeerde verongelukte ze prompt. Haar woning is nu de gîte. De eigenaar ontvangt ons, we eten een broodje hesp en drinken een biertje. Na een deugdloze douche hangen we enkele spulletjes te drogen en verkennen we het dorp. Voor de 'Auberge de l'Ouzoum' is een klein terrasje maar de ingang van de auberge wordt verdedigd door een woest blaffende dobermann. Op de bel lezen dat de eigenares Beeltje Appelmelk heet; een Nederlandse?. De eigenares komt eindelijk opdagen en we bestellen 2 pintjes. Wanneer ze die brengt zeggen we "dank u" en "Nou, Belgen?". Het tweede pintje drinken we binnen terwijl we kijken naar de Tour de France. Voor we binnen mogen moeten we wel eerst kennis maken met de hond. Terwijl we TV kijken horen we een ambulance. We denken dat het in de Tour is maar plots stopt een brandweerambulance en een medisch team voor de deur. Gans het dorp (alle 20) loopt uit. Blijkt dat een wandelaar, op weg naar Arbéost nabij de Col de Soulor zijn enkel heeft verzwikt. Een hulpvaardige chauffeur heeft hem hier afgezet.

Wanneer we vertrekken vraagt Beeltje of we zin hebben om mee te rijden naar Arrens-Marsous; zij moet boodschappen doen en er is een streekproductenmarkt. Natuurlijk, wat moeten we hier anders doen. We waarschuwen de baas van de gîte en hij zegt dat we pas eten om 19 u.

Het is heerlijk om voor de verandering eens over een col te kunnen rijden. In Arrens stappen we uit en botsen onmiddellijk op onze Aarschottenaar. Hij houdt het hier voor bekeken en neemt morgen de bus naar Cauterets. Hij heeft nog het Franse koppel gezien. Ze moesten tot 15 u wachten tot een apotheek opende maar na de verzorging van de hielen van de echtgenoot zijn ze onverbiddelijk verder getrokken. Je zou voor minder je echtgenote in de afgrond duwen.

De streekproductenmarkt stelt niet veel voor; we wandelen nog wat rond in Arrens-Marsous, gaan nog iets drinken op een terrasje en rijden vervolgens naar Arbéost terug. In de gîte zijn de wandelgezellen van de ongelukkige Fransman aangekomen. Ze zijn afkomstig van Marseille en lopen de 'Tour du Val d'Azun'. We zullen ze de volgende dagen nog ontmoeten. Ze zijn al aan het kaarten. Het zijn kaarters van het fanatiek type en elke ronde wordt uitvoerig becommentarieerd.

We eten vanavond gemixte soep, linzen met worst en als dessert kaas en een plakje cake.

Donderdag 09 juli: Arbéost - Gîte de Haugarou

We zijn weer als eersten onderweg. De start verloopt vanaf het begin bijzonder steil door het bos. Drie kwartier later verlaten we het bos, wordt de helling veel vriendelijker en lopen we op een weg langs de weiden. Meerdere schuren zijn omgebouwd tot vakantiehuisjes. Op de 'Col de la Serre' (1118 m) verlaten we de weg voor een paadje dat langzaam verder stijgt. Hier en daar is het pad herschapen in een modderpoel en we moeten meerdere beken over.

Ik heb al tientallen trektochten in het gebergte afgelegd maar deze moerassige vallei behoort zeker tot het mooiste wat ik ooit heb gezien.

Honderden orchideeën van meerdere soorten en talrijke andere bloemen omlijsten ons pad. Op de meer drogere plaatsen grazen kudden paarden en die hebben meerdere richtingspaaltjes om getrapt (de hooligans) zodat we van links naar rechts moeten zwalpen om onze weg te zoeken. Voorbij de 'Lac de Soum' (1520 m) lopen we op de kam naar de 'Abri de Cantau'. Deze hut is met banken ingericht zodat we uit de wind een graanreepje kunnen verorberen. Buiten de hut verwittigt een bord dat er stieren loslopen en moeten we terug de hoogte in via een smal paadje in de flank van de berg. Schapen, koeien, wandelaars, we maken met zijn allen gebruik van het smalle pad.

Op de 'Col de Bazès' (1509 m) ligt het karkas van een paard. De gieren hebben enkel het vel en de benen overgelaten. Wee de wandelaar die in deze streek een ongeval overkomt; voor je het beseft ben je voer voor de gieren. Er rest ons enkel nog een lange afdaling naar de 'Gîte de Haugarou' (1215 m). De gîte ligt langs een bosweg temidden het groen en staat te koop. We plaatsen onze schoenen buiten, hangen onze sokken te drogen en eten vervolgens een slaatje met omelet. We zijn al lang geïnstalleerd en gewassen als de Marseille-

Orchidee

Hier breek je maar best je been niet of ...

zen hun opwachting maken. Onderweg hebben ze paddenstoelen, die ze vanavond zullen klaarmaken, verzameld. Ze vragen ons of we de gieren hebben gezien. Blijkbaar lag er beneden de 'Col de Soum' een dode koe. Een goeie 50 gieren waren op het feestmaal afgekomen. Tiens niets gemerkt. Ze beginnen weer te kaarten. Een zwaar beladen koppel uit Parijs komt de gîte binnen. Ze zijn vertrokken voor een tocht van 3 weken en slapen in een tent. Een familie met kinderen maakt eveneens zijn opwachting. Ze hebben ezels mee om hun bagage te dragen.

Ons laatste avondmaal bestaat uit garbure, worst met dauphiné-aardappelschijfjes, kaas en pannenkoeken.

Vrijdag 10 juli: Gîte de Haugarou – Lourdes

We hebben vandaag 2 mogelijkheden: ofwel volgen we de GR101 tot in Lourdes ofwel volgen we de 'Tour du Vald'Azun' tot in Arras-en-Lavedan om dan te liften tot Lourdes. Het traject naar Lourdes hebben we al eens afgelegd en bovendien vertelt het koppel, dat gisteren uit Lourdes kwam, ons dat het pad er zeer modderig bij ligt. Het is bovendien mooi weer zodat we richting Arras vertrekken. De bende uit Marseille is reeds onderweg. We dalen verder af door het bos langs de 'Gave de Bergons' en laten beneden (1100 m) de GR101 achter. We steken een brugje over en komen op een bosweg. Ook hier is men bezig oude schuren om te vormen tot 2de verblijven. Voorbij een volgende brug stijgen we door een weide naar een schuurtje. Ons pad vervolgt in het bos tot de 'Col de Couret' (1351 m). Ook hier hebben we de keuze: ofwel over de 'Soum d'Ostes', (niet aan te raden bij slecht weer en voor wandelaars met hoogtevrees) ofwel wandelen we over de bosweg. De top van de kam is in nevels gehuld (= gladde rotsen!) en we kunnen niet inschatten of er nog een deel in de wolken ligt. We nemen geen risico's en kiezen dus maar voor de

bosweg. De weg loopt lekker vlak en even verder halen we op topsnelheid de Franse groep in. Onze weg gaat over in een bospad en we komen op de 'Col de Liar' (1348 m): onze laatste col. Een hol pad brengt ons, nu eens aangenaam dalend en dan eens onaangenaam steil de berg af. Een asfaltwegje doet ons weer wat hoogte winnen en een laatste pad loodst ons Arras-en-Lavedan in. De trektocht zit er op. Even een terrasje opzoeken om wat op adem te komen en de, nu overvullige, waterflessen te ledigen en te dumpen. Volgens de waardin is het slechts 2 km naar Argelès-Gazost. Dat overleven we wel. We gaan, liftend, op stap en bij de 4de wagen hebben we prijs. Wat later staan we in Argelès. We lopen naar de viervaksweg naar Lourdes. Voetgangers verboden. Enkele meter voor dit bord steken we onze duim op en meteen stopt een jonge dame die ons 20 minuten later afzet voor het station in Lourdes. Het is pas 13 u en onze trein vertrekt om 22.20 u. In een bar-restaurant-hotel vragen we de prijs van een éénpersoonskamer teneinde ons te douchen en andere kleren aan te trekken maar vinden € 35 toch wat veel. We verfrissen en verkleeden ons dan maar bij de toiletten, mogen onze rugzakken laten staan en wandelen de stad in. Zondag ontvangen ze de Tour; een extra attractie voor de talrijke pelgrims. Na een pizza zwerven we wat door de stad. De Chinees waar we vorig jaar lekker gegeten hebben is dicht wegens verbouwingen dus moeten we op zoek naar een andere. Op een pleintje, wat buiten de drukte, vinden we een Vietnamees restaurant "Vien dong", hier komen we na 18 u terug. Bij de basiliek is een openlucht mis gaande. De mannelijke deelnemers zijn gehuld in lange beige capes en de vrouwen in rode capes. Na de plechtigheid verlaten ze in stoet het plein; het waren leden van een Napolitaans Christusgenootschap. Op naar de Vietnamees. Het interieur is bijzonder kitscherig maar het eten is lekker pikant. We slenteren naar het station, halen onze rugzak op, drinken een afscheidsglas en gaan naar het perron. Om 22.20 u starten we en om 11.20 zijn we in Ieper.